

Dagbladet

10. / 11. september 2016

Nr. 211. Uke 36. 148. årgang. Lossalg kr 35,00

VINNER-
AVISA

MAGASINET

De ukjente NORSKE HELTENE

REISETIPS

De ti ræeste BYENE

SIDE 24, 25 36 OG 27

NYE KRAV KAN GI ØKONOMISK SJOKK

-Vanlige folk vil

TAPE

HUNDRE- TUSENER

I PENSJON

KVINNE

År	Alder	Tjenstepensjon, bare fripolise		
		Dagens regler	Nye regler	Årlig tap
2033	67	57 882	50 994	6 888
2036	70	56 216	48 432	7 785
2041	75	53 546	44 444	9 102
2051	85	48 580	37 426	11 154
2058	92	45 380	32 184	

MANN

År	Alder	Tjenstepensjon, bare fripolise		
		Dagens regler	Nye regler	Årlig tap
2033	67	93 585	82 449	11 136
2036	70	90 892	79 006	12 586
2041	75	86 144	74 000	14 717
2051	85	78 144	66 144	17 000
2058	89	72 144	61 144	

**SJEKK
REGNE-
STYKKENE**
SIDE 20
OG 21

BJØRN DÆHLIE OM ASTMA- DEBATTEN

SPORTEN

GUNHILD STORDALEN

JEG HAR VÆRT GJENNOM EN TØFF behandling

SIDE 42

2400
Dagbladet
MAGASIN
TIPS
TELEFON
24 00 00 00

BUNADSMESSE

DET NORSKE TRADISJONELLE

12. september

NÅ ER DET DIN TUR!

Velg den originale bunaden fra
Husfliden i Høland.

Om du ikke har tid til å besøke oss, kan du
bestille bunaden på nett og
vi vil gjerne hjelpe deg med å velge den perfekte bunaden.

**NORSK
FLID** HUSFLIDEN
www.husfliden.no

Nye kapitalkrav for norske pensjonskasser vil ramme enkeltpersoner hardt, viser

RISIKERER TAP: Nye kapitalkrav kan gi mindre pensjon til den enkelte.

TJENESTEPENSJON

Tekst: MERETE LANSEND
met@dagbladet.no

Dårligere pensjonsytelser og høyere pensjonskostnader for bedrifter og kommuner blir konsekvensene av nytt kapitalkrav for norske pensjonskasser, ifølge en analyse som aktuarselskapet Lillevold & Partners har utført i samarbeid med Samfunnsøkonomisk analyse, Norges Handelshøyskole og forskningsstiftelsen Fafo. De foreløpige tallene ble lagt fram på et seminar i går. Finanstilsynet har foreslått å innføre strengere kapitalkrav for

pensjonskassene, for å sikre framtidige pensjonsforpliktelser. De nye reglene skal gjelde fra 2018.

Må omdisponere

Men en endring i kravene vil medføre endringer – både for enkeltpersoner og for samfunnet, viser analysen: Pensjonskassene vil ikke være i stand til å foreta en optimal langsiktig forvaltning av lange pensjonsmidler.

– For å tilfredsstille kravene må pen-

sjonskassene omdisponere porteføljen ved i all hovedsak å redusere investeringer i aksjer og erstatte dem med lange obligasjoner – eller få tilført mer kapital fra bedriftene som har opprettet kassene, sier Jon Hippe, forskningsleder ved Fafo.

– Effektene av strengere kapitalkrav kan bli høyere innbetalt premie i offentlige pensjonskasser og lavere avkastning i de private. Dette vil få betydning både for dem som er pensjonister nå og for dem som blir pensjonister i framtida, mener Pål Lillevold i Lillevold & Partners. Forventet nedgang i avkastningen i private pensjonskasser vil ifølge Lillevold utgjøre 0,5 milliarder kroner bare det første året.

Å innføre et nytt kapitalkrav for

EKSPERT:
Forsker Jon M. Hippe.

«JO HØYERE INNTEKT, DESTO STØRRE BLIR TAPET. VI SNAKKER OM TAP PÅ OVER 10 000 KRONER I ÅRET OVER MANGE ÅR.»

ESPEN KLØW, generalsekretær i Pensjonskasseforeningen

norske pensjonskasser er både unødvendig og uheldig, mener Espen Kløw, generalsekretær i Pensjonskasseforeningen.

Mindre kjøpekraft

– Det er ikke i tråd med europeisk pensjonskasseregulering, og norske myndigheter går dermed i en retning som hele Europa mener er skadelig for pensjonssparing. Det vil også få store negative effekter for pensjonister, bedrifter, kommuner og helseforetak, sier han.

Det skyldes at pensjonskassene blir tvunget til å forvalte pensjonsmidlene med mindre risiko. Over tid vil det føre til redusert avkastning på kapitalen som forvaltes.

– Dette vil gi økte kostnader for

ort. 150 000 nordmenn risikerer å miste 20 prosent av tjenstepensjonen sin.

NYE REGLER GIR PENSJONSTAP

Vil føre til betydelig lavere pensjon

► FAKTA

NYE KAPITALKRAV

► **Norske myndigheter** ønsker å innføre strengere kapitalkrav for norske pensjonskasser. Hensikten er å sørge for at pensjonskassene har tilstrekkelig kapital til å kunne tåle en såkalt «200-års bølge», altså to kraftige fall i finansmarkedene. Pensjonskassene skal også ha nok penger tilgjengelig til å kunne utbetale all pensjon i morgen.

Et annet argument for å innføre nye kapitalkrav er at forsikringselskapene og pensjonskassene dermed behandles likt.

► **På oppdrag av** Pensjonskasseforeningen har Samfunnsøkonomisk analyse (SA) i samarbeid med Lillevold&Partners (L&P), Handelshøyskolen (NHH) og Fafo gjennomført en analyse av konsekvensene nye kapitalkrav kan få for kapitalforvaltning og pensjonsrettigheter, og de samfunnsøkonomiske virkningene dette kan medføre.

► **I Norge er det 87** pensjonskasser som forvalter 300 milliarder kroner - og hvor 420 000 arbeidstakere skal få (eller får) sin pensjon fra. De fleste store kommuner, mange store bedrifter og Helse Sør-Øst har egne pensjonskasser. Pensjonskassene er de eneste ikke-kommersielle pensjonsleverandere.

-I UTGANGSPUNKTET TRYGGE

-Utslagene for pensjonister blir små på kort sikt, mener Steinar Fugleavaag, pensjonsekspert i Fagforbundet.

-I pensjonskasser er det arbeidsgiver som er sponsor og som må komme opp med pengene, de forskrede er i utgangspunktet trygge. Så er det selvsagt slik at et strengt regelverk vil legge ytterligere press på gjenværende ytelsesordninger i privat sektor, og gjøre pensjon dyrere for arbeidsgivere i offentlig sektor, sier han.

- Pensjonskassene er underlagt kapitalkrav (solvenskrav). Kravene er innført for å sikre utbetalingen av framtidige pensjoner, sier Jo Singstad, senior kommunikasjonsrådgiver i Finanstilsynet.

Finanstilsynet utarbeider nå forslag til nye solvenskrav som i større grad avspeiler pensjonskassenes risiko, med utgangspunkt i de kravene som livsforsikringselskapene er underlagt, påpeker han.

- Dette vil bidra til at framtidige pensjonister har samme sikkerhet for å få utbetalt sine pensjoner, enten de har avtale i et livsforsikringselskap eller i en pensjonskasse, sier Singstad.

KVINNE

ALLE VERDIER I 2016-KRONER

År	Alder	Tjenstepensjon, bare fripolis		
		Dagens regler	Nye regler	Årlig tap
2033	67	57 882	50 994	6 888
2036	70	56 216	48 432	7 785
2041	75	53 546	44 444	9 102
2051	85	48 580	37 426	11 154
2058	92	45 380	33 184	12 196
Sum pensjon		1 336 087	1 078 450	

DIFFERANSE (i kroner og %) -257 637 -19 %

Født 1966, går over fra ytelsespensjon til innskuddspensjon i 2036. Lønn: 550 000

MANN

ALLE VERDIER I 2016-KRONER

År	Alder	Tjenstepensjon, bare fripolis		
		Dagens regler	Nye regler	Årlig tap
2033	67	93 585	82 449	11 136
2036	70	90 892	78 306	12 586
2041	75	86 574	71 858	14 717
2051	85	78 545	60 511	18 034
2055	89	75 546	56 491	19 054
Sum pensjon		1 937 941	1 579 898	

DIFFERANSE (i kroner og %) -358 043 -18 %

Født 1966, går over fra ytelsespensjon til innskuddspensjon i 2036. Lønn: 650 000

Forventet avkastning

Spareform *	Dagens regler	Nye regler	Forv. avkastning
Aktjer	37,0 %	22,0 %	7,4 %
Obligasjoner	46,0 %	61,0 %	2,4 %
Reiendom	7,0 %	7,0 %	5,0 %
Bankinnskudd	10,0 %	10,0 %	1,2 %
Avkastning totalt	4,3 %	3,5 %	
Redusert avkastning			-0,7 %

* Faktisk sammensetting i de private pensjonskassene
Kilde: Pensjonskasseforeningen

skuddspensjon, og dermed har fått med seg fripolis. Selskapene føler et ansvar for at de får pensjon i tråd med det de er blitt forespeilet, sier Kløw.

I offentlige pensjonskasser vil regninga gå til arbeidsgiver.

- Vi vil alle ha mest mulig ut av pensjonene våre, sier Trond Markussen, president i NITO, fagorganisasjonen for ingeniører og teknologer.

Syretest

- Samtidig må risikoen være på et akseptabelt nivå. Men synsing er

kravene vil slå ut: En kvinne som er 50 år i dag og tjener 550 000 kroner i året, vil totalt tape 260 000 kroner, eller 19 prosent av tjenstepensjonens verdi. En jevngammel mann som tjener 650 000 kroner, vil tape 360 000 kroner, 18 prosent av verdien.

- Jo høyere inntekt, desto større blir tapet. Vi snakker om tap på over 10 000 kroner i året over mange år. Det vil utgjøre betydelige summer, sier han.

Alle som er medlem i private pensjonskasser, ca. 150 000 ansatte, vil bli direkte berørt, påpeker han.

- Dette er snakk om folk som fortsatt jobber i bedriftene, men har gått over fra ytelses- til inn-

driftene samt lusert kjøpeift for pensjonene. Bedriftene kan bli tvunget til å ha en del av aksjen i porteføljen. Aksjetilveksten kan bli redusert med renter. Over tid vil det føre til betydelig lavere pensjon, der folk vil tape hundreener, sier Kløw.

EKSPERT:
Espen Kløw.

Der er ansvar

har laget et regnestykke for å se hvordan de nye kapital-

FOTO: TERJE RAKKE / NORDIC LIFE / NTB SCANPIX